UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Københavns Universitet

Bynær skovrejsning

en grøn fordel og en god forretning

Bosselmann, Aske Skovmand; Nielsen, Anders Busse

Publication date:
2008

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Bosselmann, A. S., & Nielsen, A. B. (2008). *Bynær skovrejsning: en grøn fordel og en god forretning*. Museum Tusculanum.

Download date: 13. nov.. 2026

Bynær skovrejsning – en grøn fordel og en god forretning

Om hæftet

Titel
Bynær skovrejsning – en grøn fordel og en god forretning

Udgiver
Skov & Landskab, Hørsholm Kongevej 11, 2970 Hørsholm,
tlf. 3533 1500, sl@life.ku.dk

Forfattere
Aske Skovmand Bosselmann & Anders Busse Nielsen

Redaktion
Tilde Tvedt

Billeder
Jens V. Nielsen (forside, s. 13), Svend Warming (s. 21), Anders Busse Nielsen

Layout og dtp
Jette Alsing Larsen

ISBN
978-87-7903-333-7 (internet)

Trykkeri
Prinfo Aalborg as, 9000 Aalborg

Oplag
3000

Bestilling
Hæftet kan læses på www.sl.life.ku.dk

NORDISK MILJØMÆRKNING
541 370
TRYKSAG

Marts 2008

Indhold

Bynær skovrejsning giver kommunen indtægter 5

Skovens værdi afspejles i skatteindtægterne 6

Et eksempel på den økonomiske gevinst 10

Sådan finder man stigningen i ejendomsskatter 13

Samarbejde er vejen til nationalt mål 17

Samarbejde reducerer omkostningerne 20

Fordele for velfærd og samfund 24

Kilder og links 26

Hvorfor planter vi skov

Fra naturens hånd er Danmark dækket af skov, men omkring år 1800 var landet dog nærmest skovløst. I årtusinder havde man fældet skov for at skaffe landbrugsjord, brænde og skibstømmer, og andelen af skov var helt nede på 2 % af arealet. Derfor gennemførte man i 1800-tallet en stor skovrejsning og indførte regler, der beskyttede de eksisterende skove, sådan at skovene i dag udgør ca. 13 % af Danmarks areal. I en hensigtserklæring fra 1989 har Folketinget besluttet, at skovrejsningsindsatsen skal fortsætte med en langsigtet målsætning om at fordoble skovarealet i løbet af 100 år.

I dag planter man skov for at beskytte grundvandet, sikre adgang til attraktive naturarealer, forbedre forholdene for dyr og planter og for at binde CO_2. En stor del af vores truede plante- og dyrearter er knyttet til løvtræer, der er oprindelige i Danmark. Af hensyn til biodiversiteten består de nye skove derfor først og fremmest af arter som eg, bøg og ask.

Under skovene får grundvandet en bedre kvalitet sammenlignet med landbrugsarealer. Nyere undersøgelser viser også, at der dannes lige så meget grundvand under løvskove som under landbrugsjord. Skovrejsning er derfor et effektivt redskab til at sikre lokale drikkevandsinteresser og forbedre forholdene for dyr og planter.

I nærheden af byerne bidrager nye skove betydeligt til befolkningens sundhed og velvære. Undersøgelser viser, at jo tættere folk bor på et grønt område, jo oftere besøger de det. Desuden reducerer besøg i grønne områder stress og fremmer børns motoriske udvikling og koncentrationsevne. Endelig bidrager skovene til indsatsen mod klimaforandringer ved at binde CO_2 fra atmosfæren.

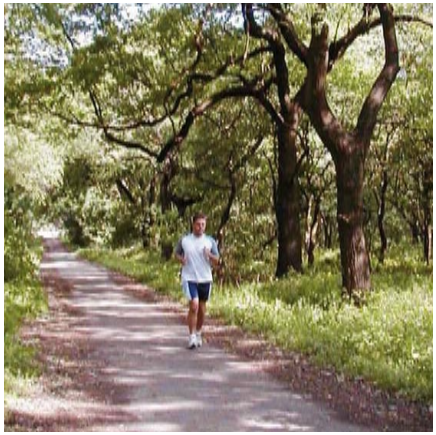

Bynær skovrejsning giver kommunen indtægter

Fordele og muligheder

- Nye rekreative områder
  - Friluftsaktiviteter
  - Naturoplevelser
  - Bedre muligheder for motion
  - Bedre sundhed
- Borgerservice
  - Skovbørnehave
  - Naturskole
  - Naturformidling m.m.
- Beskyttelse af drikkevand
- Biologisk mangfoldighed
- Bedre beskatningsgrundlag
  - Højere ejendomsskatter
  - Højere indkomstskatter
- Reduktion i nitratudvaskning
- Lagring af CO_2
- Ingen gener fra landbrug

Skovenes værdi

Skove er vigtige elementer i landskabet og har en række funktioner af stor værdi for samfundet. Udover at beskytte grundvand og naturværdier, er skovene en vigtig ramme for befolkningens friluftsliv og fremmer det almene velvære. Særligt bynære skove bruges rekreativt og tillægges stor værdi hos lokalbefolkningen. Undersøgelser viser, at noget af denne værdi ender i kommunekassen i form af øgede skatteindtægter.

Få overblik

Centrale spørgsmål er:

- hvordan bidrager bløde værdier som rekreation og natur til kommunekassen?
- hvilke beløbsstørrelser er der tale om?
- hvordan kan man regne på det?

Du kan finde nogle af svarene i dette hæfte, der også beskriver, hvordan man kan reducere udgifterne til skovrejsning gennem samarbejde mellem kommuner, vandværker, Skov- og Naturstyrelsen og/eller lokale landmænd.

Det er vores håb, at hæftets fokus på den økonomiske værdi af bynære skove kan være med til at stimulere fremtidens skovrejsning, både til glæde for lokalområdet og samfundet som helhed.

Aske Skovmand Bosselmann
Anders Busse Nielsen

Skovens værdi afspejles i skatteindtægterne

En god forretning
Nye undersøgelser, gennemført af Skov & Landskab, viser, at bynær skovrejsning er en god forretning. Skov nær boligområder giver mulighed for rekreation og naturoplevelser, som beboerne sætter stor pris på. Det kommer til udtryk i betydelige stigninger i huspriser og ejendomsværdier, hvilket betyder flere indtægter til kommunen fra stigende grundskyld og ejendomsværdiskatter.

De højere huspriser og ejendomsskatter bevirker desuden, at nye husejere efterhånden vil være skatteborgere med relativt højere indkomster, og det samme vil gøre sig gældende for tilflyttere til kommunen. Derfor kan kommunen på sigt også forvente øgede indtægter fra indkomstskatter, og skovrejsning fører dermed til et generelt bedre beskatningsgrundlag. Når en kommune vælger at etablere skov i nærheden af boligområder, gavner det altså ikke kun nærområdets beboere men alle borgere i kommunen.

Bakkely Skov som eksempel
Et eksempel er Bakkely Skov i Slagelse Kommune. Skoven er på 62 ha og blev etableret i 1996 i tilknytning til byen Vemmelev med 500 boliger. En undersøgelse viser, at skovrejsningen allerede i 2001 havde ført til en samlet stigning i ejendomsværdier på ca. 9 mio. kr. For kommunen har de fremtidige ejendomsskatter en nutidsværdi på ca. 4 mio. kr., også kaldet kapitalværdien, mens de langsigtede effekter af højere indkomster forsigtigt anslået løber op i en kapitalværdi af over 5 mio. kr. Beløbene vil stige yderligere i takt med, at skoven modnes og et egentligt skovmiljø indfinder sig med flere naturoplevelser og rekreative muligheder til følge. Og for samfundet som helhed er værdien af Bakkely Skov faktisk endnu højere, når man inkluderer alle velfærdsøkonomiske gevinster, f.eks. sikring af grundvand.

Husprismetoden
Beregningerne for Bakkely Skov er baseret på en analyse af de faktiske salgspriser

Huse nær strand, skov og andre naturområder er generelt mere værd end andre huse. Hvem vil ikke gerne betale ekstra for en udsigt over havet eller adgang til den grønne skov? Husprismetoden finder størrelsen af denne ekstrabetaling.

for huse nær skoven over en årrække før og efter skovrejsningen. Metoden kaldes husprismetoden, og den sammenholder husprisen med en række egenskaber, som kan have indflydelse på prisen. Det kan f.eks. være husets alder og størrelse, beliggenhed i forhold til butikker og skoler og adgang til naturområder. Hver egenskab bliver tillagt en værdi, der svarer til en andel af husets samlede pris.

Analysen kan f.eks. udføres på et datasæt, der består af huspriser for boliger i varierende afstand til skov eller huspriser før og efter skovrejsning. Ud over huspriser og afstande til skov inkluderer man en række andre egenskaber med indflydelse på priserne. Derefter indekseres priserne ved hjælp af et husprisindeks, som tager højde for generelle prisstigninger, så priserne kan sammenlignes over tid på trods af forskellige handelstidspunkter. Det gør det muligt at isolere værdien af afstanden til skov og værdistigningen i forbindelse med skovrejsning.

Stigende ejendomsskatter

Det ekstra beløb, som beboere er villige til at betale for et hus tæt på skov, er

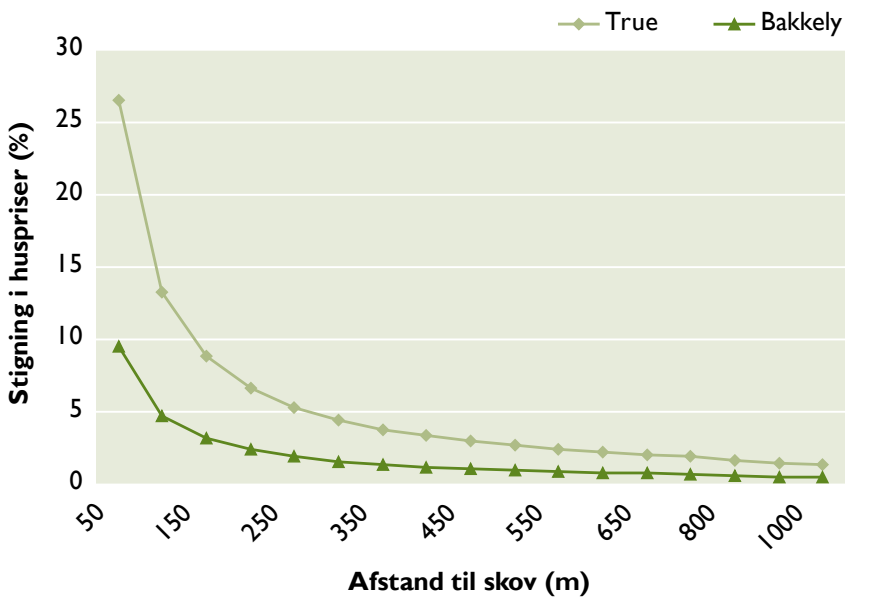

Sammenhængen mellem afstanden til skov og procentvis stigning i huspriser for henholdsvis True Skov og Bakkely Skov. Jo større afstand til skoven, jo mindre er stigningen i huspriserne. Prisstigningen er bl.a. påvirket af afstanden til eksisterende rekreative områder og den nye skovs karakteristika. F.eks. vil en tæt og lukket skov være mindre publikumsvenlig end en skov med åbne områder, hvilket afspejles i værdien.

et udtryk for, hvor meget nærheden til skoven er værd for dem – dvs. hvor stor en del af husprisen, der kan tilskrives nærheden til skov. Ekstrabetalingen udgør dog ikke hele værdien af skoven. Når huspriserne stiger, stiger ejendomsvurderingen også, da vurderingen bl.a. er baseret på salgspriserne i et bestemt område. Det giver efterfølgende en stigning i ejendomsværdiskat og ejendomsskat (grundskyld).

Beboerne er altså villige til hvert år at betale ekstra i form af højere skatter, ud over den højere huspris, for at bo tæt på skov. Det er de højere skatter, der kommer kommunen til gode, og som bør indgå i overvejelserne, når man overvejer at investere i skovrejsning. Så længe det aktuelle skattestop (2007) er effektivt, vil ejendomsværdiskatten dog ikke stige, selvom ejendomsværdien og på sigt ejendomsvurderingen stiger i et område.

Stigende indkomstskatter

Når huspriserne stiger i et område, kan man forvente, at beboerne med tiden vil have en højere indkomst. Prisstigninger som følge af skovrejsning er sjældent så store, at de nuværende beboere ligefrem flytter af den grund. Men nytilflyttere vil formodentlig i gennemsnit have en højere indkomst end de tidligere beboere, efterhånden som huse handles. Skovens tiltrækningskraft på borgere med større indkomster giver derfor også højere indkomstskatter til kommunen. Det er dog kun tilflyttere til kommunen, der øger skattegrundlaget.

Et eksempel på den økonomiske gevinst

True Skov
Skov & Landskab har også undersøgt True Skov i Århus Kommune. Planerne for True Skov blev fremlagt i 1988, og kommunen var fra starten i tæt dialog med Skov- og Naturstyrelsen (SNS). Parterne aftalte, at SNS stod for True Skov og et andet større skovrejsningsprojekt, mens Århus Kommune stod for en række mindre skovrejsningsprojekter tættere på byens centrum. Etableringen af True Skov begyndte i 1994, og SNS har nu købt ca. 425 ha af et projektareal på 600 ha. Kommunen har derfor kun haft få udgifter til skovrejsningen.

Ejendomsværdier og skatter steg
True Skov grænser op til et af Danmarks største parcelhuskvarterer, Skjoldhøjparken med 977 boliger, hvor huspriserne er steget med op til 10 % som en direkte følge af skovrejsningen. Den samlede stigning i ejendomsværdi er på 35 mio. kr.

Når man antager, at ejendomsvurderingen procentuelt følger huspriserne på sigt, resulterer ejendomsværdistigningen i en ekstra årlig ejendomsskat på ca. 500.000 kr. Det svarer til en kapitalværdi på knap 15 mio. kr. ved en rente på 3 %. Ejendomsskatten består her af både grundskyld og ejendomsværdiskat.

Dertil kommer indtægterne fra stigende indkomstskatter, som – forsigtigt sat – løber op i en kapitalværdi på 12,6 mio. kr., når man antager, at 3 % af husene handles årligt, og at 22 % af de nye beboere er tilflyttere til kommunen.

Flere om at finansiere skoven
Fordelingsnøglen 50/50 med SNS vedrørende jordopkøb (se tabellen) er den maksimale finansieringsgrad, SNS går med til. Når et vandværk også tager del i jordopkøbet, er SNS's finansieringsgrad ofte lavere. Efter erhvervelsen står SNS for tilplantning, naturgenopretning, anlæg af stier o.l. samt fremtidig drift af skoven.

Kommunens budget – True Skov 101 ha		
	Uden samarbejde	**50/50 samarbejde med SNS**
Udgifter, mio. kr.		
Tilskud til eller opkøb af jord	-20,2	-10,1
Etablering af skov og faciliteter	-6,6	0,0
Drift af publikumsfaciliteter	-1,3	-0,2
Tabt skat fra landbrug	-1,0	-1,0
Indtægter, mio. kr.		
Skovdrift	0,0	0,0
Jagtleje	0,6	0,0
Stigende ejendomsskatter	15,0	15,0
Stigende indkomstskatter	12,6	12,6
Miljøgoder		
Lagring af C02	1,9	0,0
Total, mio. kr.	**1,0**	**16,3**

I eksemplet ses et hypotetisk budget for to scenarier over kommunens udgifter, baseret på Skov & Landskabs undersøgelse af True Skov i Århus Kommune. Det første scenarie er, hvis kommunen står for projektet alene og betaler det hele selv. Det andet er det scenarie, som den nuværende aftale bygger på, nemlig en 50/50 fordelingsnøgle med SNS vedrørende jordopkøb. Kommunen betaler altså 50 % af jordkøbsprisen, mens SNS betaler den anden halvdel og står for fremtidig anlæg og drift af den nye statsskov. Når et vandværk også tager del i jordopkøbet er SNS's finansieringsgrad ofte lavere. Jordpriser kan variere meget og er her »forsigtigt« sat til 200.000 kr. pr. ha. De tabte skatteindtægter fra landbruget er baseret på regnskabsstatistik for Århus Kommune i perioden 2000-2005, og det antages, at landbrugene drives privat, da dette resulterer i den højeste skatteindtægt til kommunen. Beløbet gælder kun indtægter fra landbruget og ikke fra anden indkomst og er ganget med en faktor 1,2 for tab af skatteindtægter i følgeerhverv. Det antages, at lagring af CO_2 kan omsættes til CO_2-kvoter og handles til en værdi af 100 kr. pr. ton. Kommunens administrative omkostninger er ikke medregnet. Kapitalværdier er udregnet med en rente på 3 %. Det er værd at bemærke, at skovrejsningen kunne udføres af kommunen alene med et overskud.

Luftfoto: Copyright COWI

En interviewundersøgelse i forbindelse med Skov & Landskabs undersøgelse »Værdisætning af statslig skovrejsning – en husprisanalyse« viser, at True Skov dagligt bliver brugt af beboerne i Skjoldhøjparken. True Skov har, som led i projektet »Århus omkranset af skov«, bidraget til en grønnere kommune til glæde for borgerne, men også til fordel for kommunens økonomi.

Et kvalificeret bud

Beløbene er baseret på Skov & Landskabs analyse af True Skov, udført som en del af undersøgelsen »Værdisætning af statslig skovrejsning – en husprisanalyse«. Der er ikke taget højde for skattestoppet, som sætter et loft for ejendomsvurderingerne i forhold til ejendomsværdiskatterne. Der er heller ikke taget højde for, at grundskylden kun må stige 4,7 % i 2007 i forhold til året før ved samme grundskyldspromille.

Modsat er det antaget, at indtægterne fra de stigende skatter først er aktuelle efter fem år, da ejendomsvurderingerne stiger senere end de reelle huspriser. Beløbene er desuden baseret på salgspriser i årene umiddelbart efter skovrejsningen. Man må formode, at de rekreative værdier og dermed huspriserne vil stige yderligere, når skoven bliver ældre og højere og får præg af »rigtig« skov. Derfor er beløbene et kvalificeret bud på de økonomiske gevinster for kommunen.

Sådan finder man stigningen i ejedomsskatter

Grundlag
For en kommune kan skovrejsning være en investering af betydelig størrelse, og derfor er det hensigtsmæssigt at kende de forventede indtægter. Man kan forholdsvis hurtigt udregne et overslag over ekstra skatteindtægter som følge af stigende ejendomsværdier ved hjælp af den Offentlige Informationsserver (www.ois.dk), www.vurdering.skat.dk og resultaterne fra Skov & Landskabs undersøgelse, »Værdisætning af statslig skovrejsning – en husprisanalyse«.

Find de berørte huse
OIS's hjemmeside indeholder bl.a. et topografisk kort over hele Danmark inklusiv alle matrikler og boliger. For at få kortet frem skal man først søge på et vejnavn i kommunen. På kortet kan man lokalisere skovrejsningen ved hjælp af zoomfunktionen. Derefter kan man tegne et polygon over skovrejsningsområdet og måle distancer fra skovkanten, f.eks. i intervaller på 100 meter.

Det er muligt direkte i OIS at udpege de boliger, som ligger inden for hvert 100 meter interval og aflæse deres grundværdi og ejendomsværdi enkeltvis. Det er dog en tidskrævende proces. En hurtigere løsning er at notere vejnavne og husnumre. Herefter kan man på SKAT's hjemmeside (www.vurdering.skat.dk/Ejendomsvurdering) finde grund- og ejendomsværdier for alle ejendomme på en bestemt vej og udvælge information pr. husnummer.

Jo tættere på, jo større stigning
Analyserne af True Skov og Bakkely Skov viser, hvor høje stigninger i huspriserne man kan forvente ved forskellige afstande til den nye skov. De procentvise stigninger kan bruges til at udregne de nye grund- og ejendomsværdier for ejendomme, der ligger inden for intervaller af eksempelvis 100 meter fra skovkanten.

Ejendomme inden for 100-200 meter fra skoven vil f.eks. gennemsnitligt stige med 5,3 %, hvis man tager udgangspunkt i tallene fra True og Bakkely Skove.

Kortudsnit fra OIS's topografiske kort over True Skov i Århus Kommune. Ved hjælp af skitse- og målefunktionen på OIS's hjemmeside kan man indramme et planlagt skovområde og indsætte grænser for afstanden mellem skovkant og boligområder. Her i eksemplet fra True Skov er der optegnet 200, 300 og 400 meter grænser. Med zoomfunktionen kan man se, hvilke veje og husnumre der ligger inden for hver grænse. På SKAT's hjemmeside for ejendomsvurderinger kan man finde grund- og ejendomsværdier for de pågældende huse ved at søge på vejnavne.

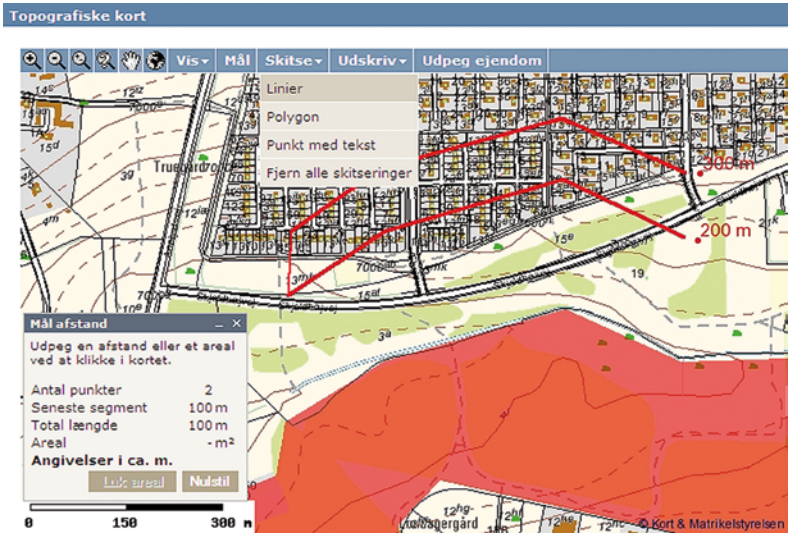

Copyright Kort & Matrikelstyrelsen G15-99

De samlede, ekstra skatteindtægter udgøres af grundskyld og ejendomsværdiskat af stigningen i grund- og ejendomsværdi. Grundskyld varierer mellem landets kommuner fra 16-34 ‰ af grundværdien, mens satsen for ejendomsværdiskat er 10 ‰ af ejendomsværdien. For den del af ejendomsværdien, der overstiger

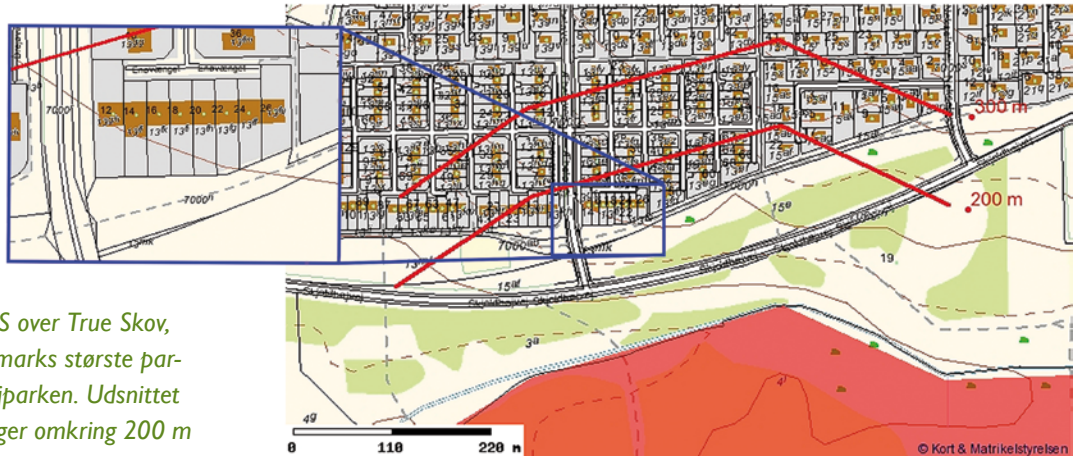

Copyright Kort & Matrikelstyrelsen G15-99

Topografisk kort fra OIS over True Skov, der grænser op til Danmarks største parcelhuskvarter, Skjoldhøjparken. Udsnittet viser otte bolige, der ligger omkring 200 m fra skoven.

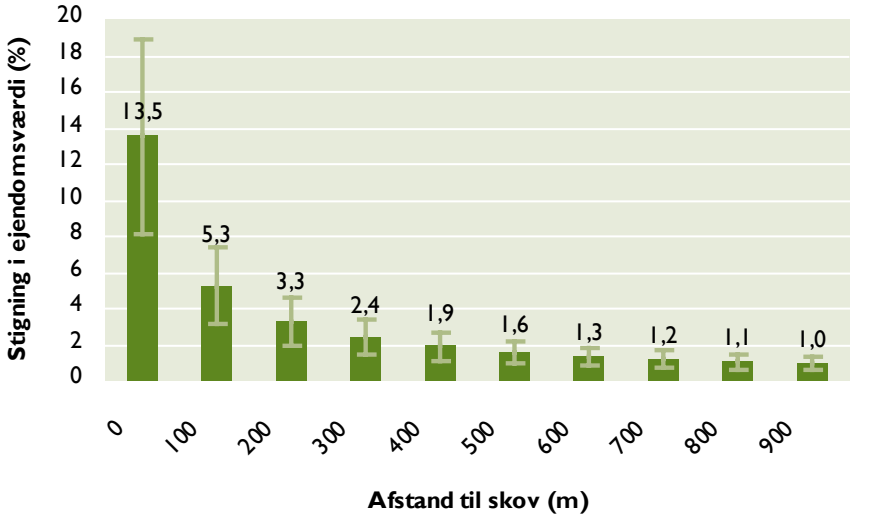

Stigninger i ejendomsværdi i forhold til afstanden til skov. Procentsatserne med 40 % fejlmargen er baseret på analyserne af True Skov og Bakkely Skov. Ejendommene tættest på skoven oplever de højeste værdistigninger, ikke kun pga. den korte afstand til skoven, men også fordi husene i forreste række som oftest har frit udsyn til skoven.

3.040.000 kr., er ejendomsværdiskatten 30 ‰. Udregningen kan gøres meget overskuelig i et regneark.

Regneeksempel

Det følgende eksempel med udgangspunkt i True Skov og det nærliggende parcelhuskvarter viser én måde at udføre udregningen på. I OIS har vi udvalgt en parcelhusvej med otte huse inden for intervallet 100-200 m fra skoven. Vejnavn og numre blev noteret, og på SKAT.dk fandt vi de nuværende grund- og ejendomsværdier for de otte ejendomme.

Værdierne blev sat ind i et regneark og en forventet værdistigning på 5,3 % lagt til jf. figuren ovenfor. I Århus Kommune er grundskylden 24,58 ‰ og ejendomsværdiskatten 10 ‰. De to satser ganges med forskellen mellem de nuværende og de nye grund- og ejendomsværdier. Det giver de samlede, årlige merindtægter fra ejendomsskatterne.

For de otte boliger er merindtægten 8.300 kr., som ved en rente på 3 % giver en kapitalværdi på knap 240.000 kr. Kapitalværdien er tilbagediskonteret med fem år svarende til, at ejendomsvurderingerne stiger med fem års forsinkelse i forhold til skovrejsningen.

Kommunens årlige merindtægter fra ejendomsskatterne er omtrent 1000 kr. for hver af de otte ejendomme.

Hertil kommer de stigende indkomstskatter, der kan være i samme størrelsesorden som undersøgelsen af True og Bakkely Skove viser. De otte ejendomme udgør kun en lille del af det berørte parcelhuskvarter, og selvom de fleste huse oplever en mindre værdistigning, så er antallet af huse så højt, at de samlede ekstra skatteindtægter har en værdi af flere millioner kroner.

Vejnr.	Grundværdi før, kr.	Ejendoms-værdi, før, kr.	Grundværdi efter, kr.	Ejendoms-værdi, efter, kr.	Ekstra grund-skyld, kr.	Ekstra ejendoms-værdiskat, kr.	Ekstra skat-ter, i alt, kr.
12	400.200	1.150.000	421.251	1.210.490	517	605	1.122
14	338.800	1.400.000	356.621	1.473.640	438	736	1.174
16	338.800	1.050.000	356.621	1.105.230	438	552	990
18	338.800	1.100.000	356.621	1.157.860	438	579	1.017
20	338.800	1.050.000	356.621	1.105.230	438	552	990
22	337.900	1.050.000	355.674	1.105.230	437	552	989
24	329.900	1.150.000	347.253	1.210.490	427	605	1.031
26	360.300	1.100.000	379.252	1.157.860	466	579	1.044
I alt pr. år, kr.							**8.359**
Husprisstigning:	5,26 %						
Ejendomsværdiskat:	1,00 %						
Grundskyld:	2,46 %						
Rente:	3,00 %						
Kapitalværdi med 5 års forsinkelse, kr.							**240.355**

Eksempel på regneark. For at gøre udregningen hurtigere, kan man bruge gennemsnittet for alle huse inden for hvert interval i stedet for værdien for de enkelte ejendomme. Når regnearket først er lavet, kan det bruges som skabelon til næste udregning. Kun de nuværende grund- og ejendomsværdier skal udskiftes og eventuelt procentsatsen for husprisstigninger, hvis afstanden til skoven ændres.

Samarbejde er vejen til nationalt mål

Stigende jordpriser

Folketinget fremsatte i 1989 en hensigtserklæring om at fordoble skovarealet i Danmark i løbet af 100 år. Det mål er nu længere væk end tidligere, fordi priserne på jord er steget kraftigt de senere år. Den udvikling begrænser landmændenes ønske om at etablere skov og offentlige opkøb til nye, bynære skove. Derfor har kommunerne en central rolle i skovrejsningen. Gennem lokale aftaler med landmænd og vandværker og samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen (SNS) kan kommunerne fordele de økonomiske byrder på flere skuldre og stadig drage fordel af de økonomiske gevinster i form af øgede indtægter.

Skovrejsning i kommunerne

Offentlig, bynær skovrejsning har været i udvikling siden 1967, da København, Frederiksberg og Vestegns-kommunerne sammen med staten begyndte at etablere Vestskoven. Siden da har stadigt flere kommuner plantet bynær skov, ansporet af de mange fordele ved skovrejsning og muligheden for at reducere kommunens omkostninger ved at samarbejde med SNS og lokale vandværker. Der er allerede mange gode erfaringer at trække på, både i og uden for samarbejde med SNS – se oversigten på de næste sider.

Kommunal skovrejsning landet over (listen er ikke fyldestgørende)

Kommune	Navn	Projekt begyndt	Projekt-størrelse, ha	Erhvervet pr. 2007, ha	Samarbejdspartnere	Jorderhvervelse
København, Frederiksberg og Vestegns-kommunerne	Vestskoven	1967	1450	1400	SNS	Kommunerne 25 % SNS 75 %
Herning	Løvbakke Skov	1989	350	190	SNS	75 ha overdraget til SNS, der opkøbte mere
Korsør	Bakkely Skov	1996	62	62	SNS	SNS 100 %
Ringe	Ringe Skov	1997	450	84	SNS, Ringe Vandværk	Kommune og vandværk 50 %, SNS 50 %
Ålborg	Drastrup og Poulstrup Skove	1999 2002	I alt 1030	300	SNS, grundvands-samarbejde	Vandværk 50 % SNS 50 %
Silkeborg	Hvinningdal Skov	1999	385	100	SNS	Kommune 50 %, SNS 50 %
Odense	Bl.a. Kirkendrup, Elmelund og Høj-strup Skove	2001	Ca. 2000	200	SNS, Odense Vandselskab, Næsby Vandværk	Vandværk 50 %, SNS 50 %
Århus	True og Solbjerg Skove	1992-01	1150	690	SNS, Århus Kommunale Værker	Kommune 50 % SNS 50 %
Århus	Flere småskove	1992-	Ca. 1000	424	Århus Kommunale Værker	Kommune 100 %
Roskilde	Himmelev Skov	2003	300	129	SNS og Københavns Energi (Kbh. E)	Kbh. E 100 %, kommune donerer større arealer
Gundsø	Guldysse Skov	2003	220	99	SNS, Kbh. E og Jyllinge Vandværk	Kbh. E 100 %, kommune donerer mindre arealer
Slangerup	Hørup Skov	2003	425	11	SNS og Kbh. E	Kbh. E 100 %
Bov	Lyreskoven	2003	45	45	SNS	Kommune 100 %
Korsør	Højbjerg	2003	100	100	SNS	Kommune 100 %
Glumsø	Glumsø Skov	2004	45	45	SNS	Kommune 100 %

Kommunal skovrejsning landet over, fortsat (listen er ikke fyldestgørende)

Kommune	Navn	Projekt begyndt	Projekt-størrelse, ha	Erhvervet pr. 2007, ha	Samarbejdspartnere	Jorderhvervelse
Skælskør	Kohave Skove	2004	100	100	SNS	Kommune 100 %
Ringsted	Benløse Skov	2004	850	52	SNS og Kbh. E	Kbh. E 100 %, kommune donerer mindre arealer
Greve	Kildebrønde og Greve Skove	2004	425	4	SNS og Kbh. E	Kbh. E 100 %
Viborg*		2004	75	75	Viborg Vand A/S	Viborg Vand A/S: 100 %
Hillerød og Skævinge	Skævinge og Gørløse Skove	2005	1100	100	SNS og Kbh. E	Kbh. E 100 %, kommune donerer mindre arealer
Ølstykke	Sperrestrup Skov	2005	220	122	SNS og Kbh. E	Kbh. E 100 %
Aabybro	Aabybro Skov	2006	64	64	SNS	Kommune 40 ha SNS 24 ha
Lolland	Nakskov Skove	2007	111	61	SNS	Kommune 61 ha, SNS vil opkøbe arealer for 10 mio.
Høje-Taastrup og Ishøj	Solhøj Fælled	2007	300	6	SNS og Kbh. E	Kbh. E 100 %
Næstved	Even, Vridsløse og Rønnebæk Skove	2007	500	210	SNS	Kommune 210 ha, SNS vil opkøbe arealer for 20 mio.
Skanderborg	Anebjerg Skov	2007	325	0	SNS og Skanderborg Vandforsyning	Kommune og Vandforsyning 50 %, SNS 50 %
Holstebro		2000	90	90		Kommune 100 %
Flere kommuner		2001-2006	409	409	EU, tilskud til etablering	Kommune 100 %

**Viborg Vand A/S har opkøbt jorden og etableret skoven på egen hånd.*

Mange andre kommuner er fulgt med, siden etableringen af Vestskoven begyndte i 1967 som et samarbejde mellem Miljøministeriet (Skov- og Naturstyrelsen) og en række kommuner. På de her nævnte arealer etableres ikke kun skov, men der naturgenoprettes også søer, moser o. l. Desuden sikres udsigter og fortidsminder ved at etablere græsfælleder. I projekter med Skov- og Naturstyrelsen skal styrelsen have ejerskab til jorden. Kommunenavne er fra før sammenlægningen 1. januar 2007.

Samarbejde reducerer omkostningerne

Mange udgifter

Skovrejsning er naturligvis forbundet med omkostninger. De nye skove plantes på landbrugsjord, man er nødt til at købe, hvis den nuværende ejer ikke ønsker skov på sin jord. Skoven skal plantes og plejes, og man skal etablere friluftsanlæg, f.eks. stisystemer, bænke, bålpladser mv. Skovrejsning kan med andre ord fremstå som en lang række af udgifter for kommunen. Samarbejde med lokale landmænd, det lokale vandværk og/eller Skov- og Naturstyrelsen kan dog reducere kommunens udgifter betydeligt.

Kommunen på egen hånd

Hvis kommunen ønsker at eje skoven og selv stå for skovrejsningen, er mulighederne for støtte stærkt begrænsede. Med implementeringen af Landdistriktsprogrammet for 2007-2008 kan offentlige myndigheder ikke længere søge EU-støtte til skovrejsning. Det har flere kommuner ellers tidligere benyttet sig af. Om muligheden kommer igen fra 2009, afhænger af en politisk prioritering i Danmark. Der er på nuværende tidspunkt ingen muligheder for at få støtte til at købe arealer til offentlig skovrejsning. Nye tilskudsordninger opstår og eksisterende ændres til stadighed, så det er tilrådeligt til enhver tid at undersøge, hvilke tilskudsmuligheder der findes.

Lokale aftaler

Med strukturreformen har kommunerne overtaget en række opgaver fra amterne, bl.a. udpegning af områder til skovrejsning og naturgenopretning. Det giver kommunen en mulighed for at tage initiativer i forhold til lokale landmænd gennem en kommuneplanlægning og eventuelt konkrete lokalplaner. Samtidig kan kommunen indgå aftaler med landmændene om, at de planter skov på deres bynære arealer. Landmændene kan dog ikke modtage støtte fra kommunen til projekter, som allerede er dækket af den almindelige tilskudsordning til privat skovrejsning, der typisk er på 20.000-34.000 kr./ha.

Hvis kommunen vil gøre det særligt attraktivt for landmændene at etablere skov, skal man derfor give støtten som tilskud til andre tiltag. Eksempelvis kunne man forestille sig, at kommunen gav støtte til at etablere stier eller til udvidet adgangsret i den nye, private skov. Som udgangspunkt er adgangsforholdene til privat skov dog begrænsende, med mindre der tinglyses særlige klausuler om det. Ved at samarbejde med lokale landmænd undgår kommunen udgiften til køb af jord, men skal til gengæld betale et beløb til landmændene og sikre sig, at aftalerne opfyldes efterfølgende.

Tilsvarende gælder i øvrigt for vandværker, der ønsker at beskytte deres indvindingsområde ved aftaler om skovrejsning med landmænd i området. De kan f.eks. give et tilskud til pesticidfri drift, hvis det ikke samtidigt gives fra den almindelige tilskudsordning.

Vandværker og/eller Skov- og Naturstyrelsen
Kommunen kan også vælge at samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen (SNS), det lokale vandværk eller begge med henblik på at etablere offentligt ejede skove.

Hvis samarbejdet er begrænset til det lokale vandværk, er jorden fortsat i lokalt ejerskab, og kommunen og vandværket står for plantning og drift. Flere kommuner har sådanne aftaler med det lokale vandværk, som medfinansierer kommunens opkøb af arealer til kommunal skov. Der er også mindst ét eksempel på et vandforsyningsselskab – Viborg Vand A/S – der gennemfører opkøb og tilplantning af et skovrejsningsområde alene.

En række kommuner har indgået samarbejdsaftaler med Skov- og Naturstyrelsen. Styrelsens primære formål med at deltage i skovrejsningen er at skabe nye friluftsmuligheder, at give planter og dyr bedre forhold og at beskytte grundvandet.

Samarbejdsmodeller

Kommunen

- **Erhverver jord**
- **Etablerer skov og friluftsanlæg**
- **Fremtidig drift**
- **Borgerservice**

Kun i få tilfælde vælger kommunen at udføre større skovrejsninger uden at samarbejde med andre. Et eksempel er Holstebro Kommune, der har plantet skov, som er tæt integreret i bymiljøet.

Vandværk

- **Erhverver jord**
- **Etablerer skov**
- **Fremtidig drift**

Vandværker har interesse i skovrejsning i områder med særlige drikkevandsinteresser og har i få tilfælde stået for skovrejsning alene. Viborg Vand A/S opkøbte eksempelvis i 2004 75 ha landbrugsjord og plantede skov.

Størstedelen af de større kommunale skovrejsninger er lavet i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen. Styrelsen står for tilplantning og fremtidig drift af skoven og supplerende opkøb af jord. Det lokale vandværk indgår ofte som en tredje part. Skovrejsningsprojekterne ved Greve og Roskilde er blandt flere eksempler herpå.

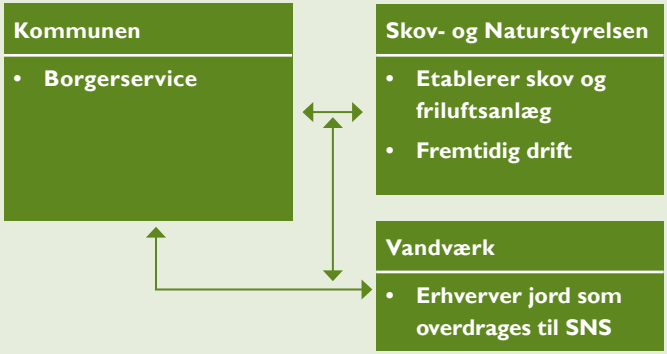

Aftaler mellem større vandværker og Skov- og Naturstyrelsen betyder, at de kommunale udgifter er begrænset til kommunens brug af skoven, f.eks. til skovbørnehaver. I eksempelvis Høje Taastrup og Ishøj kommuner opkøber Københavns Energi jorden, Skov- og Naturstyrelsen står for at etablere og drive skoven, mens kommunerne ser positivt på skovrejsningen.

Aftalerne varierer alt efter projekternes størrelse og indhold samt parternes interesser og mulighed for at medfinansiere. Nye projekter er i flere tilfælde startet ved, at en kommune har overdraget kommunale arealer vederlagsfrit til Skov- og Naturstyrelsen, som forpligter sig til i fremtiden at opkøbe yderligere arealer i projektområdet. Kommunens udgifter er i disse projekter værdien af den kommunale jord, der afgives, og eventuelt drift af større stianlæg, der har forbindelse til den nye statsskov. Kommunerne forpligter sig også til at drive eventuelle naturskoler og skovbørnehaver i projektområdet.

Beskytte drikkevand

Særlig interesse knytter sig til bynære skovrejsningsprojekter, der ligger i »indsatsområder for drikkevandsbeskyttelse«. Her kan kommunen, vandværket og Skov- og Naturstyrelsen sammen opnå en gevinst, som ikke er mulig for hver af parterne på egen hånd. En samarbejdsaftale med Skov- og Naturstyrelsen betyder, at både kommunen og vandværket reducerer deres udgifter til projektet, og at de slipper for den fremtidige drift. Vandværkerne har ifølge §52a i Vandforsyningsloven mulighed for at finansiere aktiviteter, der beskytter grundvandet, og indregne udgifterne i vandprisen. Deres medfinansieringsandel i skovrejsningsprojekter fastsættes typisk ud fra, hvor mange m^3 vand, de indvinder fra området (0,1 kr. -1 kr. pr. m^3).

Samarbejdsaftaler mellem kommuner, vandværker og Skov- og Naturstyrelsen er oplagte i områder, hvor der er store vandindvindingsinteresser. Staten, kommunen og vandværket har en særlig interesse i at beskytte grundvandet og er også ifølge Miljømålsloven forpligtet til at sikre god tilstand af grundvandsressourcen.

I samarbejdsprojekterne bliver udgiften delt mellem de tre parter, og vandværket får bedre mulighed for at kunne levere rent drikkevand, hvilket også er en fordel for kommunens borgere. Staten mindsker sine udgifter til køb af jord, hvilket ellers kan være en økonomisk barriere for den statslige skovrejsningsindsats. Kommunen får både grønne fordele og økonomiske gevinster i form af nye rekreative og attraktive områder og stigende skatteindtægter.

Fredskovspligt

Uanset samfinansieringsform og ejerforhold medfører plantning af skov fredskovspligt. Dermed er arealet sikret som skov for fremtiden til fordel for friluftslivet, naturen og grundvandet. Omvendt betyder fredskovspligten, at området ikke kan konverteres til en anden arealanvendelse, selvom dette skulle ønskes i fremtiden. Det er derfor vigtigt, at udpegning af skovrejsningsområder baseres på et grundigt forarbejde.

Fordele for velfærd og samfund

Velfærdsøkonomiske gevinster
Bynære skove har ikke kun en høj værdi for kommunen og lokalbefolkningen, men også for samfundet som helhed. Det viser en vurdering af de økonomiske fordele og omkostninger for samfundet. Velfærdsøkonomisk er der ingen omkostninger ved køb af jord, da det reelt set er en overførsel af ejerskab. Derimod er der en betydelig omkostning ved at omlægge landbrug til skovbrug, fordi man taber indtægter fra landbruget. Dette tab bliver dog mere end opvejet af de velfærdsøkonomiske gevinster.

Miljøgoder
Gevinsterne består af de stigende ejendomsskatter, indtægterne fra den merpris, tilflyttere vil betale for huse i nærheden af skov, værdien af de rekreative muligheder for ikke-lokale borgere og værdien af en række miljøgoder. Disse goder er bl.a. beskyttelse af grundvandet, lagring af CO_2 og mindre udledning af nitrat og andre miljøskadende stoffer, når landbrug omlægges til skovbrug. Miljøgoderne har en betydelig velfærdsøkonomisk værdi.

Bynær skovrejsning er altså mere end de træer, den består af. Det er en god investering, for miljøet, kommunekassen og samfundet som helhed.

De velfærdsøkonomiske konsekvenser		
	True Skov, 101 ha	**Bakkely Skov, 62 ha**
Omkostninger, mio. kr.		
Etablering af skov og faciliteter	-6,6	-4,2
Drift af publikumsfaciliteter	-1,3	-0,8
Tabt indtjening fra landbrug	-9,2	-5,7
Fordele, mio. kr.		
Skovdrift	0,0	0,0
Jagtleje	0,6	0,0
Lokal rekreation		
Husprisstigning	35,0	9,0
Ekstra ejedomsskatter	15,0	4,3
Anden rekreation	0,4	0,3
Miljøgoder		
Reduceret nitratudvaskning	0,4	0,2
Sikring af grundvand	2,2	1,4
Biodiversitet	-	-
Lagring af CO_2	1,9	1,1
Reduktion i landbrugsaktivitet	0,6	0,4
Total, mio. kr.	**39,0**	**6,6**

De velfærdøkonomiske fordele ved bynær skovrejsning er betydelige. Foruden den værdi, der reflekteres i stigende huspriser og ejendomsskatter, så er de mange miljøgoder også tillagt en værdi. Værdien af bynær skov som rekreativt rum understreges af dets forhold til f.eks. den samlede værdi af miljøgoderne. Med undtagelse af etablering af skov er alle beløb kapitalværdier af en årlig økonomisk gevinst eller omkostning og er baseret på Skov & Landskabs undersøgelser.

Kilder og links

Signe Anthon & Bo Jellesmark Thorsen (2002):
Værdisætning af statslig skovrejsning. En husprisanalyse. Arbejdsrapport nr. 35-2002. Skov & Landskab. Se www.sl.life.ku.dk > Publikationer

Signe Anthon & Bo Jellesmark Thorsen (2002):
Bynær skovrejsning – en gevinst for lokalsamfundene. Videnblade Skovbrug nr. 10.2-3. Skov & Landskab.

Signe Anthon og Bo Jellesmark Thorsen (2004):
Bynær skovrejsning, skatter og kommunale budgetter. Videnblade Skovbrug nr. 10.2-4, Skov & Landskab.

Den offentlige informationsserver: www.ois.dk

Skat: www.skat.dk

Skov- og Naturstyrelsen: www.sns.dk

Skov & Landskab: www.sl.life.ku.dk

SKOV & LANDSKAB

Bynær skovrejsning – en grøn fordel og en god forretning

- Skove er vigtige elementer i landskabet og har en række funktioner af høj værdi for samfundet, bl.a. beskyttelse af grundvand og rekreative muligheder
- Bynære skove er i særdeleshed et rekreativt gode, som mange byboere bruger og derfor tillægger høj værdi
- Skovrejsning tæt på boligområder giver betydelige stigninger i huspriserne og dermed i ejendomsværdierne
- Ejendomsværdistigninger fører til højere indtægter fra ejendomsskatter, og bynær skovrejsning er derfor en god forretning for kommunen
- Højere huspriser og ejendomsskatter betyder også, at beboernes indkomster skal være højere, og derfor kan kommunen på sigt forvente øgede indtægter fra indkomstskatter
- Samarbejdsaftaler med landmænd, Skov- og Naturstyrelsen og/eller det lokale vandværk kan reducere kommunens udgifter til at etablere og drive skov betragteligt
- Lave omkostninger og skattemæssige gevinster kan give skovrejsning på kommunalt initiativ en central rolle i den nationale målsætning om at fordoble skovarealet
- Skovrejsning i bynære vandindvindingsområder løser flere opgaver på en gang, herunder det forhold, at kommunerne ifølge Miljømålsloven har pligt til at tage initiativer til at sikre grundvandsreserver

Nationalt center for forskning, uddannelse og rådgivning i skov og skovprodukter, landskabsarkitektur og landskabsforvaltning, byplanlægning og bydesign

DET BIOVIDENSKABELIGE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET